

**Татарстан Республикасы Теләче муниципаль
районы Югары Кибәхужа авыл жирлегенә
Советы**

**өченче чакырылыш кырык өченче утырышы
Карары**

01.04.2019 ел

№103

Югары Кибәхужа авылы

**Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Югары
Кибәхужа авыл жирлегенә жирле үзидарә органнарының
муниципаль норматив-хокукый актларының үзгәрешләренә
мониторинг үткәрү Нигезләмәсен раслау турында**

Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Югары Кибәхужа авыл жирлегенә жирле үзидарә органнары тарафыннан кабул ителгән муниципаль норматив-хокукый актларның үзгәрешләренә мониторинг үткәрү буенча Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Югары Кибәхужа авыл жирлегенә жирле үзидарә органнары эшен камилләштерү максатыннан, Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Югары Кибәхужа авыл жирлегенә Советы карар бирде:

1. Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Югары Кибәхужа авыл жирлегенә жирле үзидарә органнарының муниципаль норматив-хокукый актларының үзгәрешләренә мониторинг үткәрү Нигезләмәсен расларга.

2. Башкарма комитет секретаре Югары Кибәхужа Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Югары Кибәхужа авыл жирлегенә башкарма комитеты тарафыннан күрсәтелгән Нигезләмәнең үтәлеше өчен җаваплы зат итеп билгеләргә һәм аңа әлегә карарның 1 пункты белән расланган Нигезләмәгә таянып эш итәргә, җаваплы билгеләнгән затның вазыйфай күрсәтмәләренә тиешле үзгәрешләр кертергә.

3. Әлегә карарны Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Югары Кибәхужа авыл жирлегенә Уставы белән билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарырга.

Татарстан Республикасы
Теләче муниципаль районы
Югары Кибәхужа авыл жирлегенә Башы

Ф.Р. Мәхмүтов

Татарстан Республикасы Теләче
муниципаль районы Югары Кибәхужа
авыл жирлегә Советының 2019 елның «01» апрель 103 санлы
карары белән расланды

Нигезләмә

Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Югары Кибәхужа авыл жирлегә жирле үзидарә органнарында муниципаль норматив- хокукый актларына үзгәрешләргә мониторинг үткәрү турында

1. Гомуми нигезләмәләр

1. Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Югары Кибәхужа авыл жирлегә жирле үзидарә органнарында муниципаль норматив-хокукый актларына үзгәрешләргә мониторинг (алга таба-мониторинг, муниципаль актлар, жирле үзидарә органнары) жирле үзидарә органнары тарафыннан, үз вәкаләтләре чикләрендә, муниципаль актларны кабул итүне (бастыруны), үзгәртүне яки көчен югалткан дип табуны (юкка чыгаруны) тәэмин итү өчен мәгълүматлар жыю, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләү буенча системалы, комплекслы һәм планлы эшчәнлек алып баруны күздә тотта.

2. Мониторинг жирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелә.

3. Мониторинг үткәргәндә жирле үзидарә органнары Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының юридик бүлегә һәм жирле үзидарәнең башка органнары белән үзара ярдәмләшеп эшли.

4. Жирле үзидарә органнарында мониторинг үткәрү өчен жаваплы кешеләр билгеләнә.

5. Мониторинг үткәрүнең максатлары:

муниципаль актларны федераль һәм республика законнары белән тәңгәлләштерү максатыннан, муниципаль актларны кабул итү, үзгәртү яки көчен югалткан дип тану кирәклеген ачыклау;

муниципаль актларда коллизияләрне, каршылыкларны, кимчелекләрне, хокукый көйләүдә кабатлауны бетерү;

жирле үзидарә органнарының норматив-хокукый базасын системага салуны тәэмин итү;

муниципаль актларда ришвәтчелек факторларын ачыклау;

кирәге калмаган (актуальлеген югалткан) яки практикада кулланылмый торган муниципаль актларны яки аларның аерым положениеләрен (нормаларын) ачыклау;

хокуклар куллануның нәтижәлелеген арттыру;

муниципаль актларны тормышка ашыруның нәтижәлелеген киметүче факторланы ачыклау;

жирле үзидарә органнарының тиешле бүлекчәләренә муниципаль актларны үтәүгә контроль булдыруга булышлык итү;

нормалар чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү.

6. Мониторинг федераль конституцион законнардагы, федераль законнардагы, Россия Федерациясенә закон актларындагы, Россия Федерациясе Президенты указларындагы, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарларындагы, башкарма хакимиятнең федераль органнары норматив-хокукый актларындагы, федераль дәрәжәдәге башка норматив-хокукый актлардагы; Татарстан Республикасы законнарындагы һәм башка норматив-хокукый актларындагы; Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Югары Кибәхужа авыл жирлегә Уставындагы, муниципаль актлардагы үзгәрешләрне жыюны, гомумиләштерүне, анализлау һәм бәяләүне үз эченә ала.

7. Мониторинг үткәрү өчен нигез булып:

федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертү;

хокукый көйләүнең аерым сферасында муниципаль актларны куллануга анализ ясау;

прокуратура органнары мәгълүматлары;

муниципаль актлардагы житешсезлекләр яки аларны камилләштерү кирәклегенә турында массакүләм чаралар мәгълүматлары;

гражданның, юридик затларның, шул исәптән ижтимагый, фәнни, хокук саклаучы һәм башка оешмаларның, шәхси эшмәкәрләрнең, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкаләтле органнары депутатларының муниципаль актларның камил булмавы турында мөрәжәгатьләре:

шул исәптән Татарстан Республикасының муниципаль норматив-хокукый актлары регистрына кертелгән муниципаль актларга Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгы үткәргән хокукый экспертиза нәтижәләре;

муниципаль актларның коррупциягә каршы торучанлыгына экспертиза (аны үткәрүгә вәкаләтле затлар тарафыннан билгеләнгән тәртиптә эзерләнгән) нәтижәләре;

жирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелүче конференцияләр, семинарлар, халык тыңлаулары, жәмәгәтчелек тикшерүләре һәм башка чараларның йомгаклау документлары.

II Мониторинг үткәру тәртибе

8. Жирле үзидарә органнары үз компетенциясендәге мәсьәләләр буенча мониторингны әлеге Нигезләмәнең 4 пункттында күрсәтелгән жаваплы затлар белән берлектә үткәрә.

Мониторинг үткәру максатыннан эшче төркемнәр оешырга, киңәшмәләр, консультацияләр үткәрелергә, тиешле мәгълүматлар соратып алынырга, Татарстан Республикасының башка муниципаль берәмлекләре, Россия Федерациясе субъектлары тәҗрибәсе өйрәнелергә, эшнең башка формалары кулланылырга мөмкин.

9. Мониторинг түбәндәге анализ үткәру юлы белән башкарыла:

әлеге Нигезләмәнең 6 пункттында күрсәтелгән актларга; федераль, республика һәм муниципаль норматив-хокукый актларга ризасызлык белдерү турындагы эшләр буенча суд актларына (суд практикасына), прокурор жавабы актларына.

10. Жирле үзидарә органнарының норматив базасына мониторинг, анализ үткәру, шулай ук мониторинг нәтиҗәләре буенча башкарылган нормативлар билгеләү эше нәтиҗәләрен теркәү максатыннан, муниципаль берәмлекнең вәкаләтле органы тарафыннан жирле үзидарә органнарында муниципаль норматив-хокукый актлар реестрын оештыру һәм алып бару тәртибе турындагы карары нигезендә муниципаль норматив-хокукый актлар реестры кулланыла

11. Мониторинг үткәру процессын оптимальләштерү максатыннан мәгълүмат системасының башка сервислары кулланылырга мөмкин.

12. Муниципаль хокукый актларның кабул ителүен (бастырылуын), үзгәрүен тәэмин итәр яки көчен югалткан дип (юкка чыгарылуын) тану өчен мониторинг үткәргәндә, Нигезләмәнең 9 пункттында күрсәтелгән анализ белән беррәттән, муниципаль актларның практикада кулланышына түбәндәге критерийлар буенча бәя бирелә:

Кешенең, гражданның гарантияләнгән хокукларын, ирегән һәм законлы мәнфәгатьләрен саклау;

муниципаль актлар кабул итү (бастыру) кирәклеген билгеләүче зуррак юридик көчкә ия норматив-хокукый актларның булуы;

муниципаль актлар бастырганда, жирле үзидарә органының үз компетенциясе чикләрен саклавы;

муниципаль актта коррупциоген факторларның булуы;

иҗтимагый мөнәсәбәтләрне хокукий көйләүнең тулылыгы;
хокук нормалары коллизиясе;
юримик-техник характердагы хаталар булуы;
муниципаль актны кулланганда, аның положениеләренең мәгънәсен бозу;

муниципаль хокукий актны кулланганда законсыз яки нигезсез карарлар, гамәлләр (чара күрмәү);

норматив-хокукий актларны куллану практикасы булуы;

норматив-хокукий актларны куллануның бертөрле практикасы булмавы;

муниципаль актны аңлату мәсьәләләре буенча гаризалар булуы (аларның саны) һәм эчтәлеге;

муниципаль актлар белән көйләнгән мөнәсәбәтләр белән бәйле рәвештә гариза бирүчеләрнең таләпләрен канәгатьләндерү (кире кагу) турында законлы көченә кергән суд актларының (аларның саны), һәм аларны кабул итүгә нигез булуы.

13. Федераль һәм республика законнарына мониторинг нәтижәсендә муниципаль актларда үзгәрешләргә сәбәпче булырдай үзгәрешләр ачыкланган очракта, жирле үзидарә органнары тарафыннан:

муниципаль актка үзгәрешләр кертү турында, муниципаль актның көчен югалтуы, яңа муниципаль акт кабул итү турында муниципаль актларның тиешле проектлары эшләнә;

муниципаль актларны зуррак юримик көчкә ия булган актларга яраклаштыру юнәлешендә башка чаралар күрелә.

14. Федераль һәм республика законнары актларына муниципаль актларга үзгәрешләр кертү кирәклеге китереп чыгаручы үзгәрешләр кертелгән очракта, мониторинг федераль яки республика акты бастырылганнан соң 30 көн эчендә үткәрелә.

Мониторинг үткәрү өчен нигез булып гражданның, юримик затларның, шәхси эшмәкәрләрнең, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкаләтле органнары депутатларының мөрәжәгатьләре, шулай ук прокуратура мәгълүматлары, «Россия Федерациясе прокуратурасы турында»гы Федераль закон белән билгеләнгән срокта каралучы прокурор жавабы актларыннан тыш, мөрәжәгать кергәннән соң

мониторинг 30 көн эчендә үткәрелә. Мониторинг үткәрүнең нәтижәсе турында мөрәжәгать итүчегә хәбәр ителә.

Ерак килчәктә көченә керәчәк федераль һәм республика законнары актларында үзгәрешләр ачыкланганда, жирле үзидарә органнарының нормативлар эшләү планнарына тиешле корректировкалар кертү турында тәкъдимнәр кертелә.

III. Мониторинг нәтижәләрен тормышка ашыру

15. Мониторинг нәтижәләре буенча муниципаль акт проектын эшләү һәм муниципаль актыны кабул итү, әлеге Нигезләмәнең 14 пунктындагы өченче абзацта күрсәтелгән очрактан тыш, федераль һәм (яки) республика законнары актын үзгәртүдән соң, ике айдан да соңга калмыйча үткәрелә.

16. Мониторинг үткәрүгә җаваплы затлар мониторинг нәтижәләре турында ай саен, отчет аеннан соң килүче айның 5 числосыннан да соңга калмыйча жирле үзидарә органнары җитәкчеләре алдында хисап тоталар.

16. 1. Мониторинг нәтижәләре турында хисапта (мәгълүматларда) күрсәтелергә тиеш:

мониторинг үткәрү объекты турында мәгълүмат;

мониторинг үткәрүне башкаручылар турында мәгълүмат;

мониторинг үткәрү вакыты турында мәгълүмат;

хокукый көйләү предметына кыскача характеристика, мониторинг үткәрү өчен нигезләр.

16.2. Мониторинг нәтижәләре турында хисапта (мәгълүматларда) булырга мөмкин:

ачыкланган хокукый көйләү проблемалары турында мәгълүмат;

муниципаль актларга үзгәрешләр кертү һәм (яки) муниципаль актларның яңаларын кабул итү, юкка чыгару кирәклегенә турында тәкъдимнәр;

мониторинг нәтижәләренә нигезләнгән, хокукый мөнәсәбәтләрнең тиешле сферасында хокукый көйләүне камилләштерүгә юнәлтелгән башка тәкъдимнәр.

17. Мониторинг нәтижәләре буенча яңадан кабул ителгән муниципаль актлар, законнар билгеләгән тәртиптә һәм срокта, Татарстан Республикасының муниципаль норматив-хокукый актлары регистрына кертү өчен җибәрелә.

Мониторинг нәтижеләре буенча, әлеге регистрга кертү өчен, анда булмавы ачыкланган муниципаль актлар жибәрелә.

18. Мониторинг нәтижеләре буенча нормативлар эшләүне камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләнергә мөмкин.

IV. Җаваплылык

19. Мониторинг үткәрү һәм хокук эшчәнлегә өчен җаваплы затлар мониторинг оештыру, шулай ук муниципаль актларны хокукый көйләүнең жирле үзидарә органнары карамагындагы тиешле сферасында федераль һәм республика законнары белән вакытында тәңгәлләштерү өчен персонал (шул исәптән дисциплинар) җаваплылык тота.

20. Мониторинг нәтижеләре буенча негатив нәтижеләргә китергән, шул исәптән гражданның, юридик затларга, җәмгыятькә һәм дәүләткә зыян салган гамәлләр (чара күрмәү) өчен, законнар буенча жирле үзидарә органнары җитәкчеләре җавап тота.